

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΔΥΤΙΚΗΣ ΑΤΤΙΚΗΣ
UNIVERSITY OF WEST ATTICA

Σχολή Εφαρμοσμένων Τεχνών και Πολιτισμού
Τμήμα Γραφιστικής και Οπτικής Επικοινωνίας

Πτυχιακή Εργασία

**«Το βιβλίο ως αντικείμενο-
Ο βιβλιοδέτης ως τεχνίτης»**

Ζωή Κάργα

A.M.: 16079

Επιβλέπουσα καθηγήτρια:
Ευανθία Χαλυβοπούλου

Αθήνα, Οκτώβρης 2023

UNIVERSITY OF
WEST ATTICA
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΔΥΤΙΚΗΣ ΑΤΤΙΚΗΣ

School of Applied Arts and Culture
Department of Graphic Design and Visual Communication

Diploma Thesis

«**The book as an object-
The bookbinder as a craftsman**»

Zoi Karta
16079

Evanthia Chalyvopoulou

Athens, October 2023

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΔΥΤΙΚΗΣ ΑΤΤΙΚΗΣ
UNIVERSITY OF WEST ATTICA

Εξεταστική Επιτροπή:

Νίκη Καποκάκη:

Άννα Μπενάκη:

Ευανθία Χαλβοπούλου:

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΔΥΤΙΚΗΣ ΑΤΤΙΚΗΣ
UNIVERSITY OF WEST ATTICA

**ΔΗΛΩΣΗ ΣΥΓΓΡΑΦΕΑ ΠΤΥΧΙΑΚΗΣ/
ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ**

Η κάτωθι υπογεγραμμένη Ζωή Κάρτα, με αριθμό μητρώου 16079 φοιτήτρια του Πανεπιστημίου Δυτικής Αττικής της Σχολής Εφαρμοσμένων Τεχνών και Πολιτισμού του Τμήματος Γραφιστικής και Οπτικής Επικοινωνίας, δηλώνω υπεύθυνα ότι:

«Είμαι συγγραφέας αυτής της πτυχιακής/διπλωματικής εργασίας και ότι κάθε βοήθεια την οποία είχα για την προετοιμασία της είναι πλήρως αναγνωρισμένη και αναφέρεται στην εργασία. Επίσης, οι όποιες πηγές από τις οποίες έκανα χρήση δεδομένων, ιδεών ή λέξεων, είτε ακριβώς είτε παραφρασμένες, αναφέρονται στο σύνολό τους, με πλήρη αναφορά στους συγγραφείς, τον εκδοτικό οίκο ή το περιοδικό, συμπεριλαμβανομένων και των πηγών που ενδεχομένως χρησιμοποιήθηκαν από το διαδίκτυο. Επίσης, βεβαιώνω ότι αυτή η εργασία έχει συγγραφεί από μένα αποκλειστικά και αποτελεί προϊόν πνευματικής ιδιοκτησίας τόσο δικής μου, όσο και του Ιδρύματος.

Παράβαση της ανωτέρω ακαδημαϊκής μου ευθύνης αποτελεί ουσιώδη λόγο για την ανάκληση του πτυχίου μου».

Η Δηλούσα
Ζωή Κάρτα

ΒΙΒΛΙΟΔΕΣΙΑ

Τελετουργία κινήσεων

Με τη πρώτη ματιά ένα βιβλίο μοιάζει να αποτελείται από δυο μέρη. Ένα σώμα και ένα κάλυμμα. Αλλά αυτά τα δύο φαινομενικά συμπαγή μέρη, είναι δομημένα από συνδυασμό τεσσάρων διαφορετικών υλικών: παράγωγα χαρτιού, κλωστή, σπάγκο, επενδυτικό υλικό. Και αυτά τα τέσσερα υλικά, όταν έρθει η ώρα, αντιμετωπίζονται ξεχωριστά ανάλογα με τη φάση της διαδικασίας. Η προεργασία, η σύνδεση των υλικών και τελικά η επικάλυψη ολοκληρώνονται σαν διαδικασία με την ένωση καλύμματος και σώματος και απαιτούνται τουλάχιστον 21 διαφορετικά στάδια με κάθε στάδιο να αποτελείται από εξαιρετικής σημασίας βήματα.*

*το κείμενο είναι εμπνευσμένο από το σενάριο της ταινίας The Outfit. Moore, Graham (director) Filmnation Entertainment, Focus Features, Scoop Productions ,Unified Theory, 2022

Το παρόν βιβλίο περιγράφει την τεχνική του καλύμματος με την οποία άλλωστε δέθηκε. Κάθε ενότητα περιέχει εικονογραφήσεις αφιερωμένες στα βήματα της βιβλιοδεσίας όπου φαίνεται να υπάρχει περισσότερη συσχέτιση μεταξύ βιβλίου και βιβλιοδέτη: το παραπήρημα, το ξήλωμα, το ράψιμο και ο ποιοτικός έλεγχος. Τα βήματα αυτά έχουν συμβολική θέση στη διαδικασία, απαιτούν χρόνο και η στάση του σώματος διαφέρει. Βήματα υψίστης σημασίας, αν και ξεχωριστά από το σύνολο λένε μια ιστορία.

“Παραπήρημα” - Πρώτη επαφή

Ο βιβλιοδέτης γνωρίζει το βιβλίο για πρώτη φορά. Το τοποθετεί σε μια επίπεδη καθαρή επιφάνεια και το ανοίγει. Το φυλλομετράει, ψάχνει για τυχόν λάθη, αν π.χ. λείπει κάποια σελίδα. Σκέφτεται τι πρέπει να διορθώσει και ποια βήματα θα ακολουθήσει.

“Ξήλωμα” - Αποδόμηση

Το βιβλίο μετατρέπεται σε τυπογραφικά. Οι σπάγκοι που το συγκρατούν κόβονται και ένα-ένα τα τυπογραφικά αποσπώνται από το βιβλίο. Ασκείται ιδιαίτερη πίεση. Οι κινήσεις έχουν σκληρό χαρακτήρα. Τα εργαλεία που χρησιμοποιούνται είναι αιχμηρά: μαχαίρι, κοπίδι. Το χαρτί κατά μήκος της ράχης μπορεί να τραυματιστεί. Το βιβλίο χάνει την ιδιότητα του ως βιβλίο, τα τυπογραφικά είναι ελεύθερα και εκτεθειμένα. Είναι ένα κρίσιμο σημείο γιατί το βιβλίο βρίσκεται σε ευάλωτη θέση. Ο βιβλιοδέτης το γνωρίζει αυτό. Συνεχίζει να ξηλώνει προσεκτικά θέλοντας να αποφύγει οποιαδήποτε κίνηση που μπορεί να αποβεί επίπονη. Πονάει και ο ίδιος μαζί με το βιβλίο.

“Ράψιμο” - Αναδόμηση

Οι κλωστές συγκρατούνται από τους σπάγκους και φέρνουν τα τυπογραφικά κοντά. Δημιουργείται το σώμα του βιβλίου, που γίνεται συμπαγές και παίρνει πάλι τρισδιάστατη μορφή. Υπάρχει συνοχή - συγκρότηση.

Το ενεργητικό χέρι κινείται ελεύθερο κατά μήκος της ράχης του βιβλίου και γύρω από αυτό (στο φως), ενώ το άλλο ακουμπάει εσωτερικά του βιβλίου (στο σκοτάδι) και παίρνει ή δίνει την βελόνα στο ενεργητικό. Τα δύο χέρια συνεργάζονται.

Ο βιβλιοδέτης τραβάει την κλωστή, σφίγγει, δένει κόμπους ασφαρίζοντας την σύνδεση των τυπογραφικών. Ράβει καθιστός, σε ένα επάγγελμα που απαιτεί να είναι ως επί το πλείστον όρθιος. Όλο του το σώμα είναι γυρισμένο προς το βιβλίο. Μοιάζει να το αγκαλιάζει καθώς το δένει.

Η διάρκεια είναι αδιευκρίνιστη. Στο χρόνο που του δίνεται έχει τη δυνατότητα να οραματιστεί τη τελική μορφή του βιβλίου. Είναι μια ευκαιρία να αποφορτιστεί. Συγκεντρώνει την προσοχή του στην επαναλαμβανόμενη ακολουθία κινήσεων.

“Ποιοτικός έλεγχος” - Τέλος

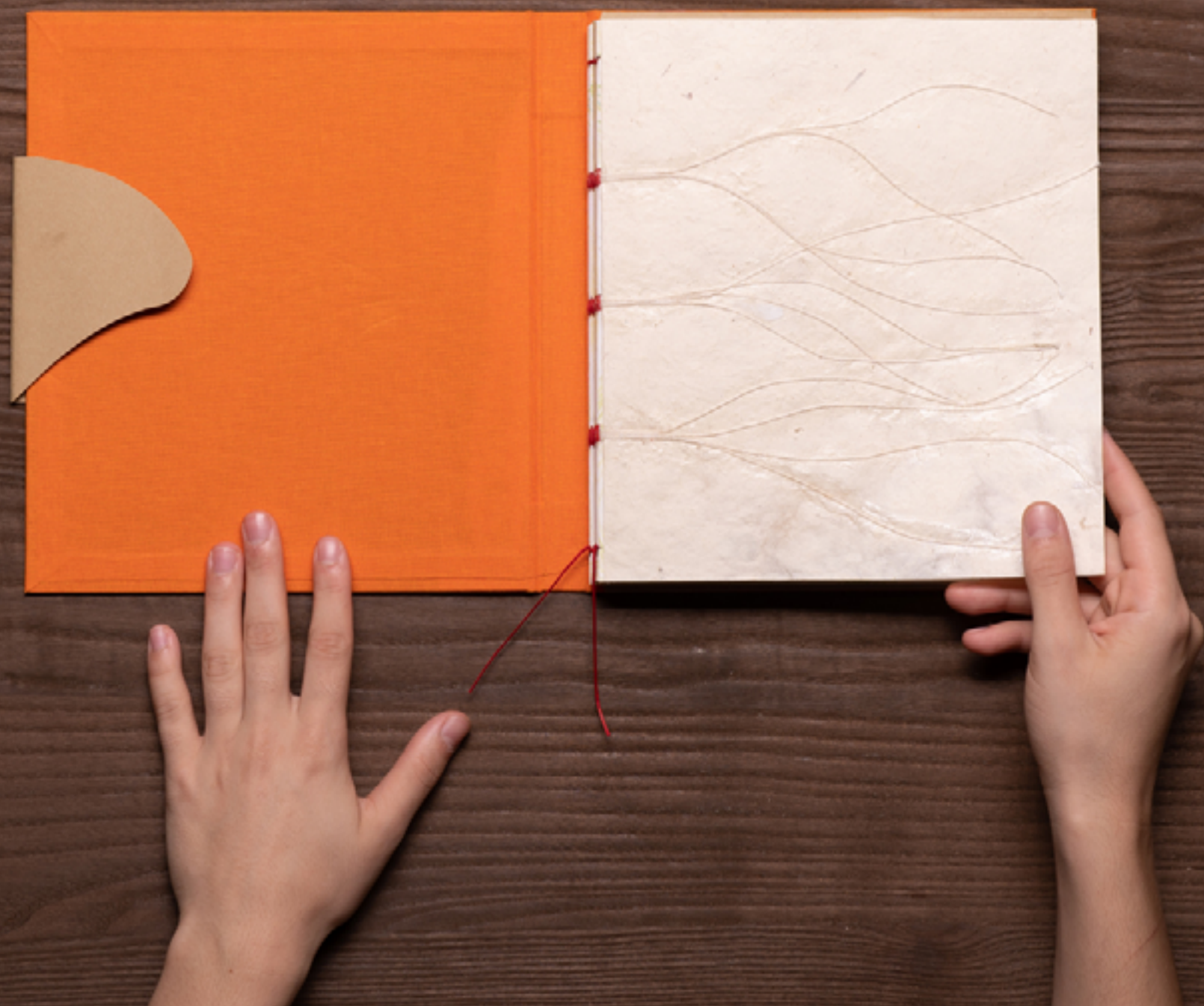
Η διαδικασία ολοκληρώθηκε. Κατασκευάστηκε το κάλυμμα και ενώθηκε με το σώμα. Το βιβλίο περνάει από έλεγχο. Τώρα μόνο ο βιβλιοδέτης θα μάθει αν έκανε όλα τα προηγούμενα βήματα σωστά. Ανοίγει για μια τελευταία φορά το βιβλίο και παρατηρεί το δημιούργημά του. Βλέπει τι έχει φτιάξει. Περνάει το χέρι του από όλες τις εξωτερικές επιφάνειες. Επιβεβαιώνεται ότι είναι ασφαλές, και γερό. Το αποχαιρετά.

Βήματα υψίστης σημασίας, αν και απομονωμένα από το σύνολο συνεχίζουν να λένε μια ιστορία για την αρχή και το τέλος. Γεννήθηκε κάτι.** Επαναλαμβάνεται ένα μοτίβο σαν κύκλος. Αναnevώνεται ο χρόνος ζωής του βιβλίου που πλέον αντέχει περισσότερο από τον άνθρωπο και που με αυτή την επαναλαμβανόμενη ενέργεια μπορεί να περάσει κύκλους ζωής, ξανά και ξανά.

**Ντάσιος, Τάκης, σημειώσεις για την βιβλιοδεσία ύστερα από προσωπική επικοινωνία

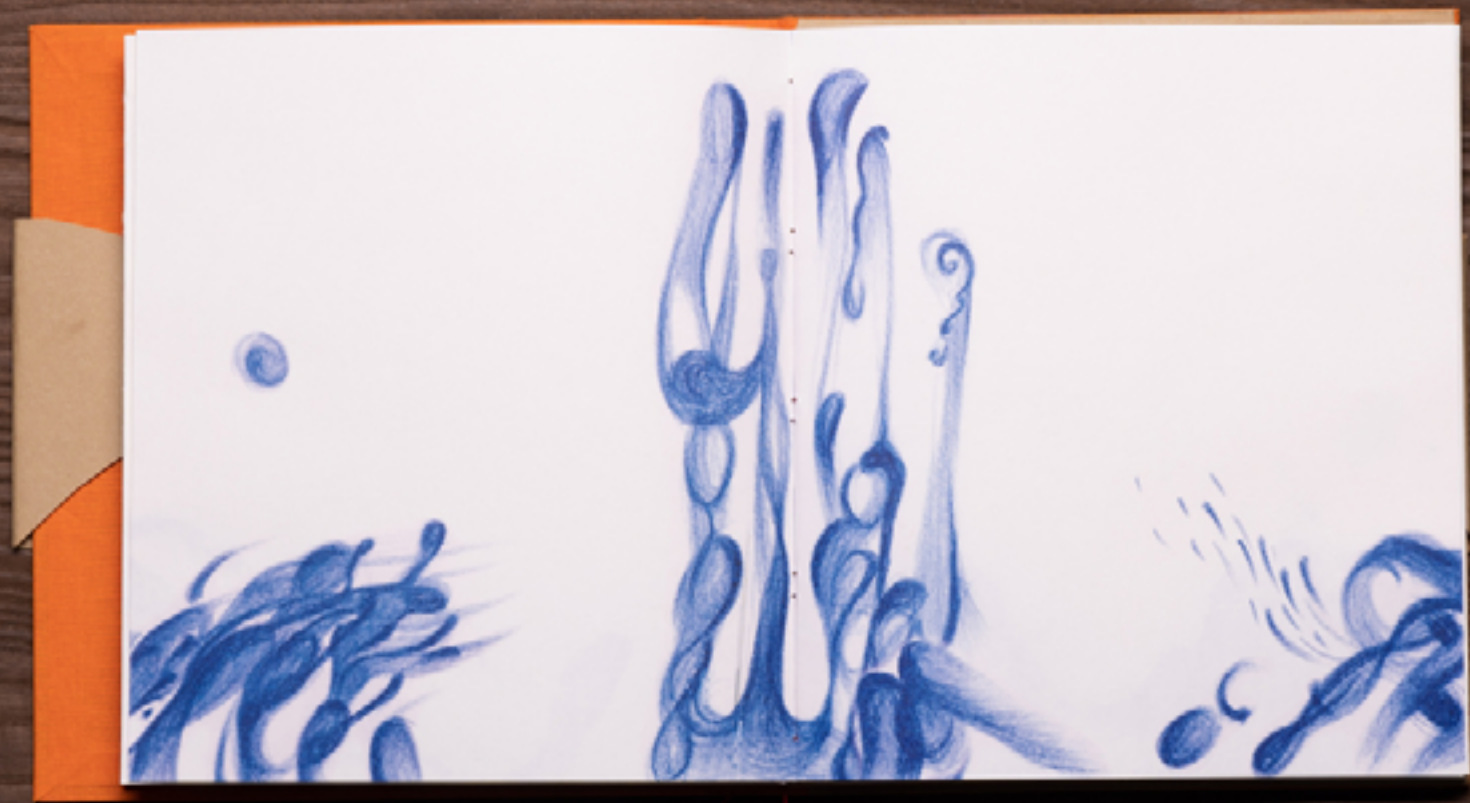

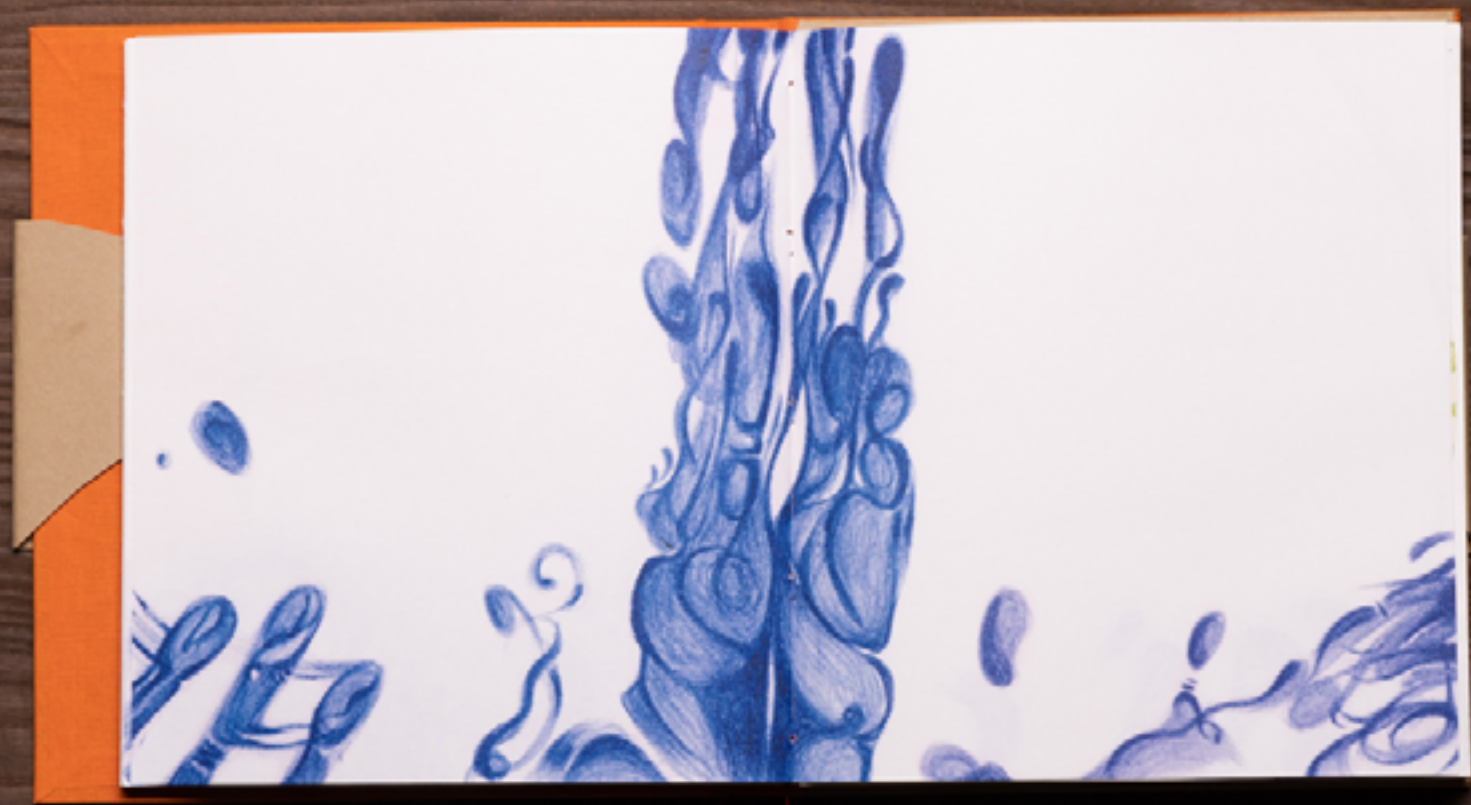

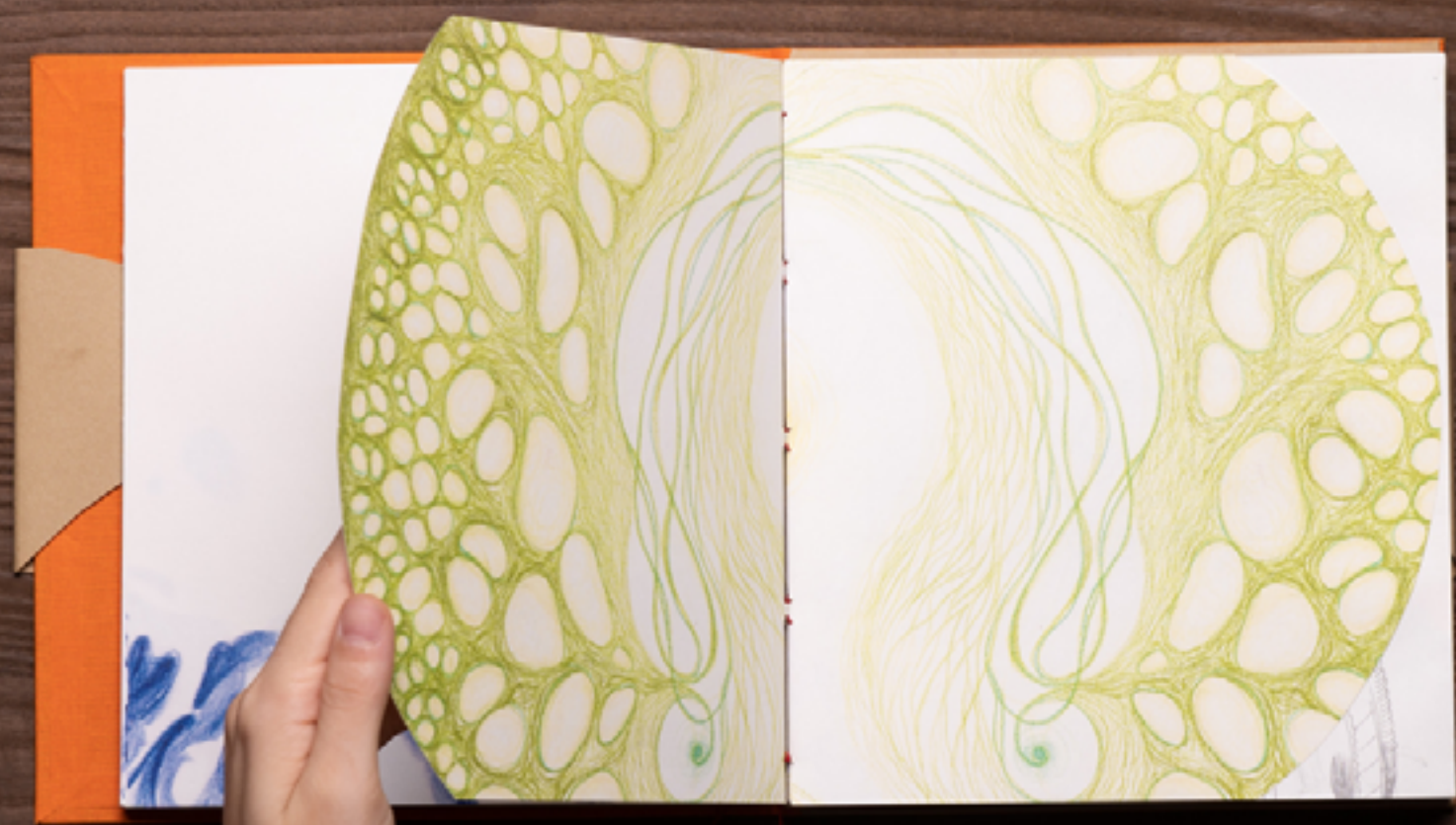

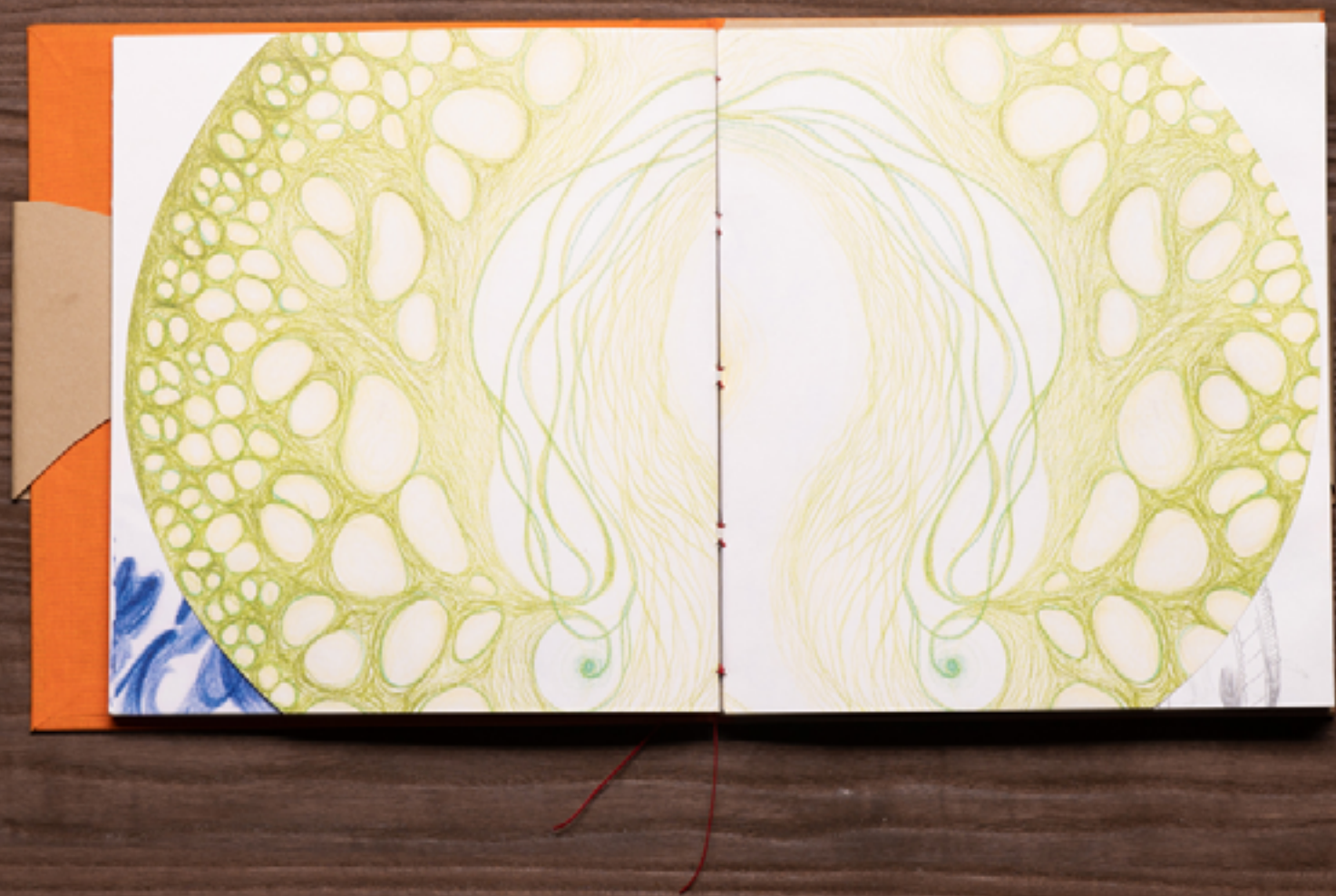

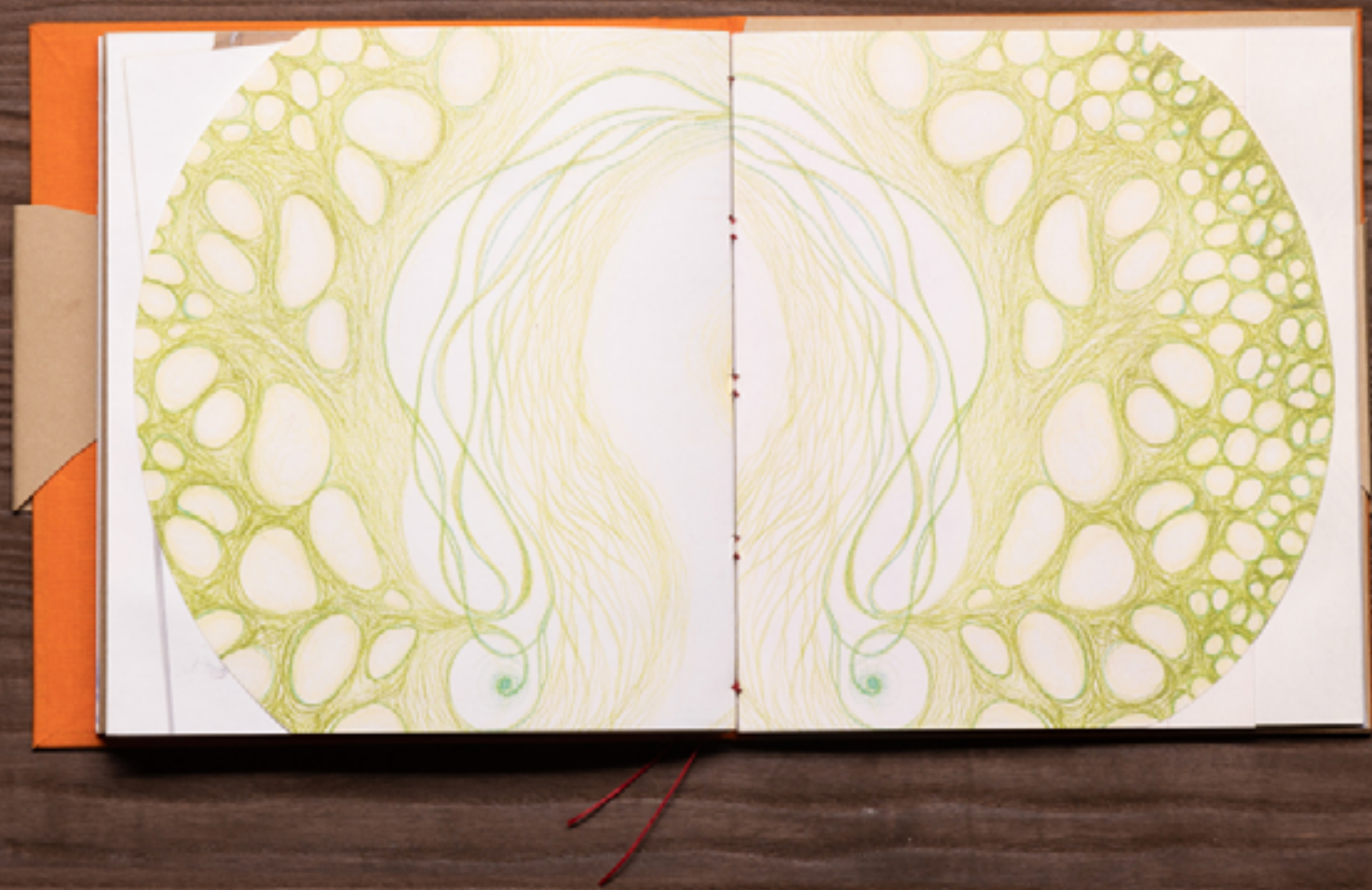

pawiko
MIMHEAARINER
LIMU

1
2
3
4

the first part of the book is a collection of sketches of various plants and animals, some of which are very detailed and show a great deal of anatomical knowledge. The sketches are arranged in a somewhat haphazard manner, but they are all very interesting and show a great deal of skill in drawing.

Sketches of plants and animals

The sketches are arranged in a somewhat haphazard manner, but they are all very interesting and show a great deal of skill in drawing. The sketches are arranged in a somewhat haphazard manner, but they are all very interesting and show a great deal of skill in drawing.

Sketches of plants and animals

The sketches are arranged in a somewhat haphazard manner, but they are all very interesting and show a great deal of skill in drawing. The sketches are arranged in a somewhat haphazard manner, but they are all very interesting and show a great deal of skill in drawing.

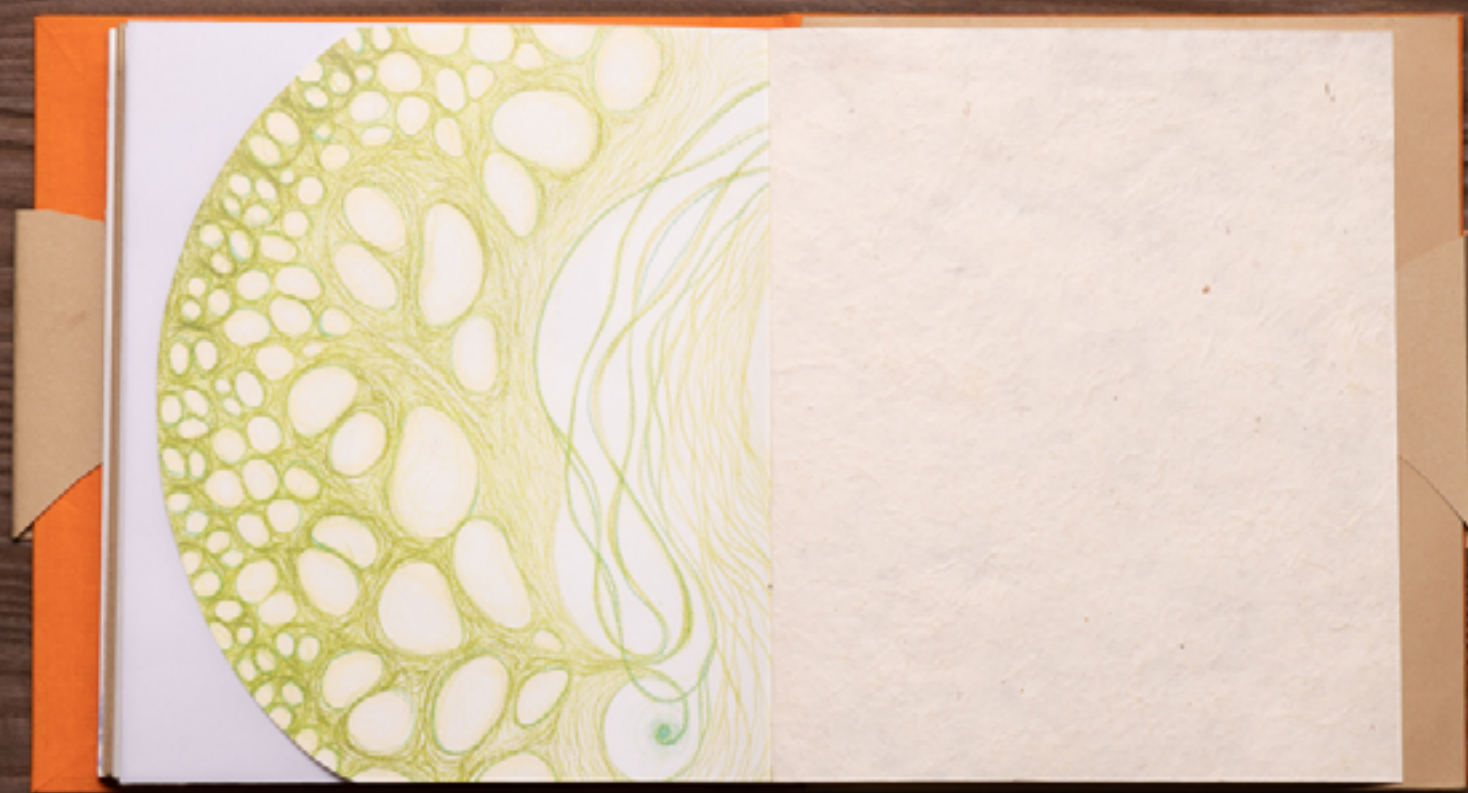
Sketches of plants and animals

The sketches are arranged in a somewhat haphazard manner, but they are all very interesting and show a great deal of skill in drawing. The sketches are arranged in a somewhat haphazard manner, but they are all very interesting and show a great deal of skill in drawing.

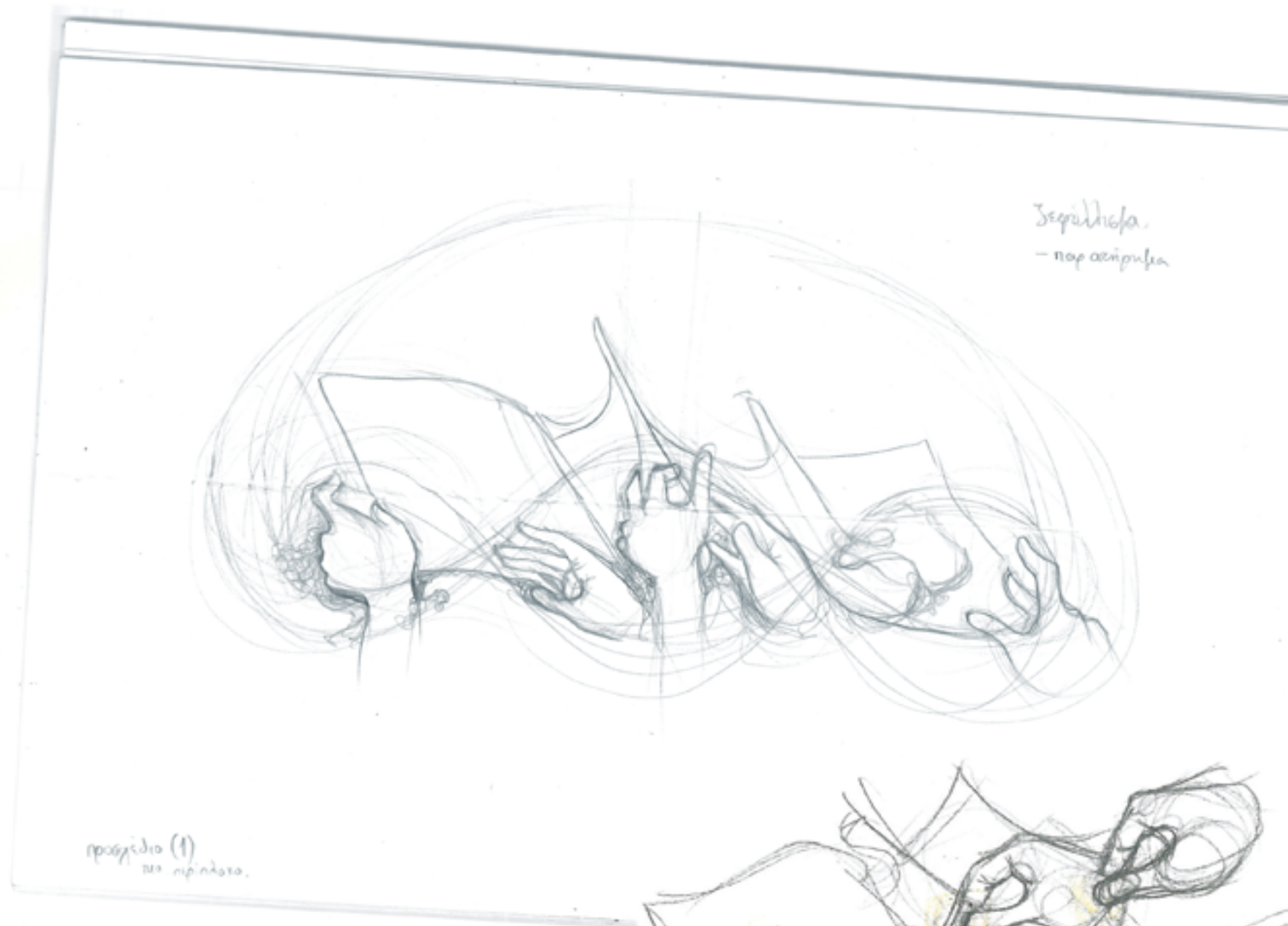
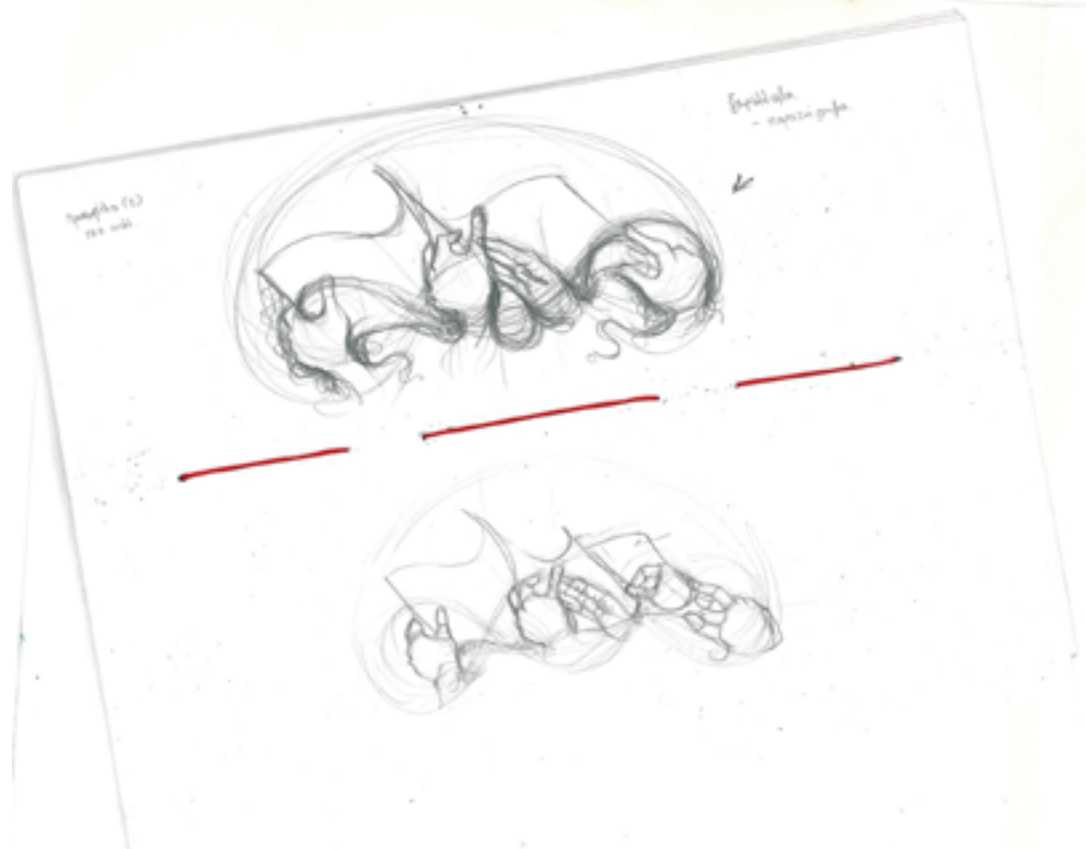

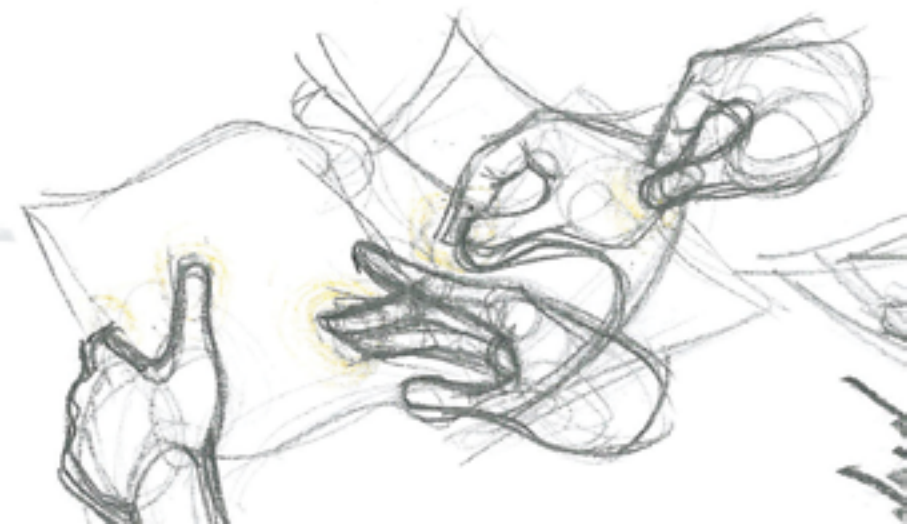

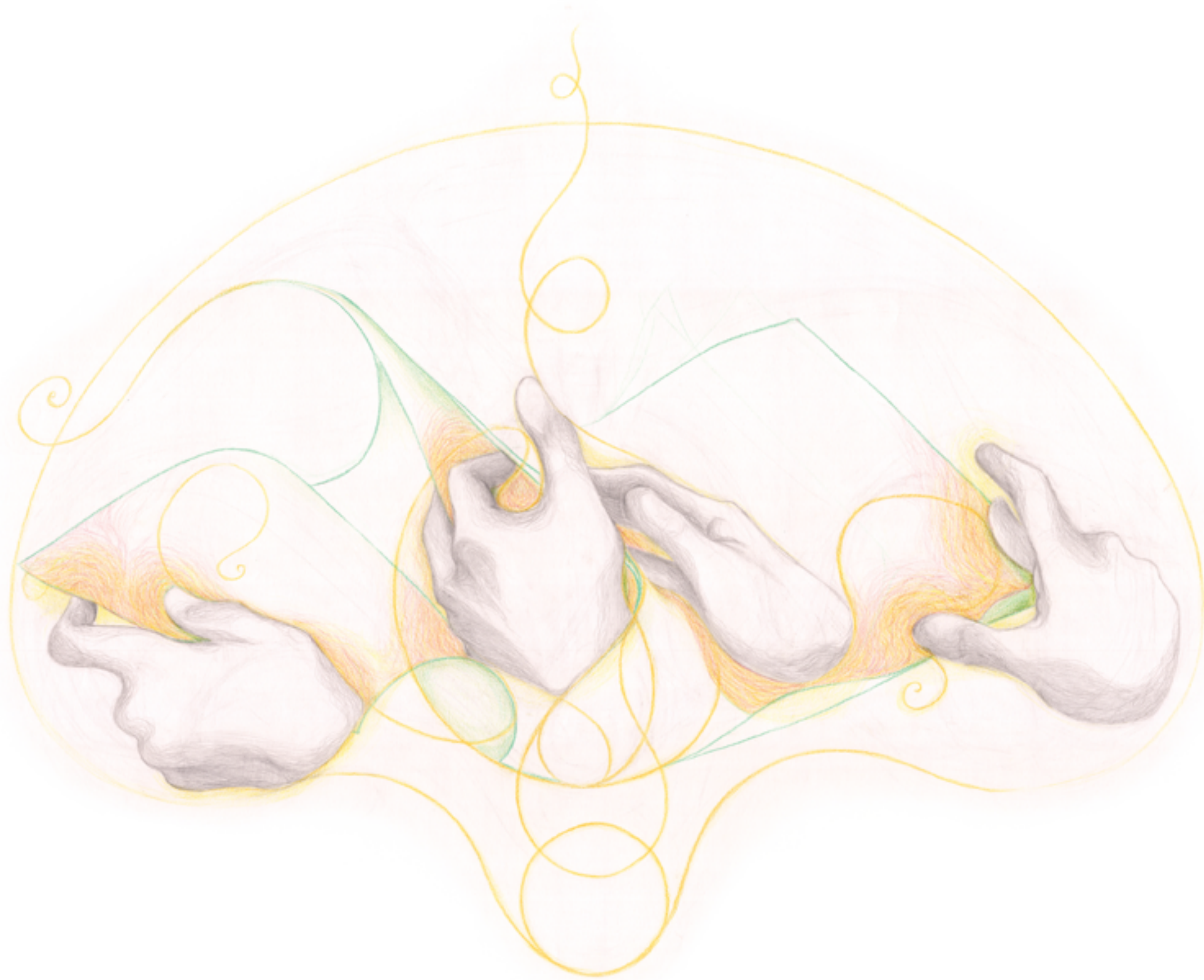

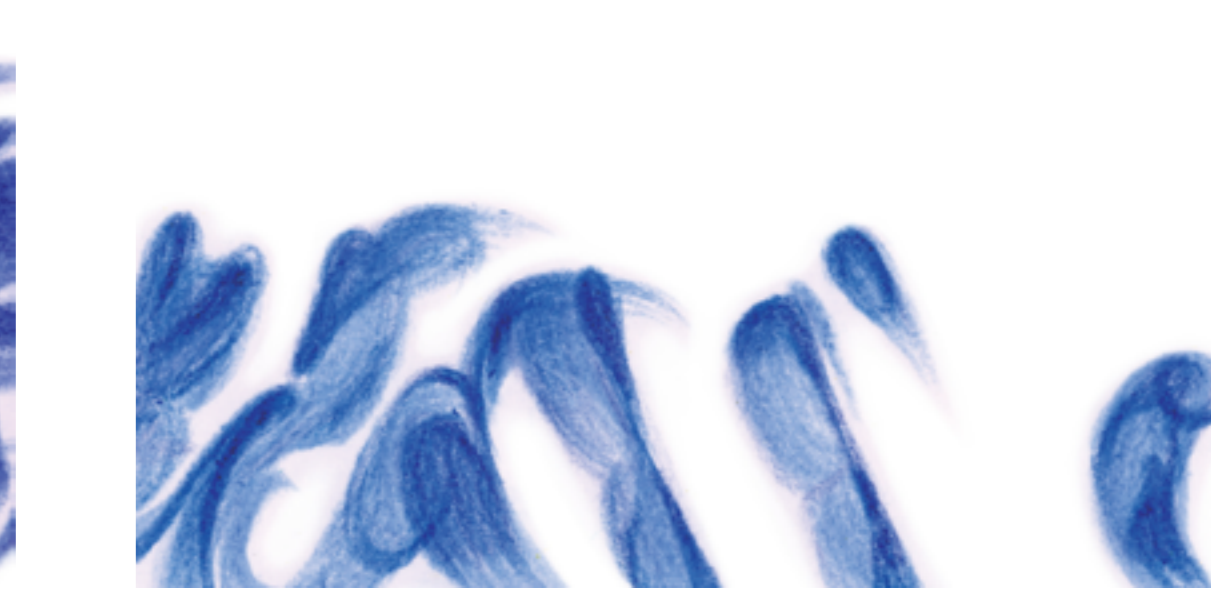
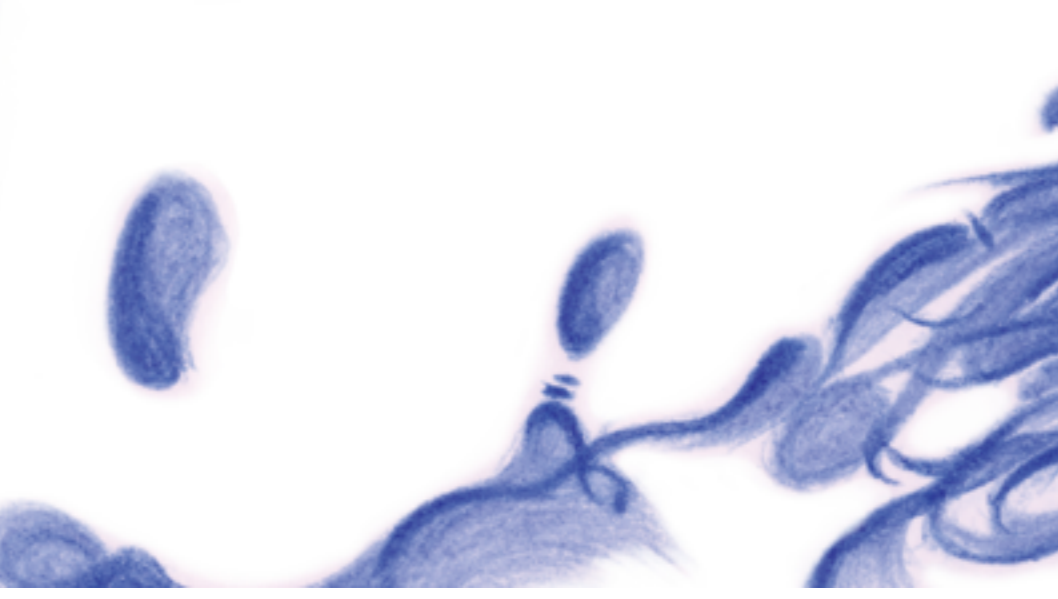
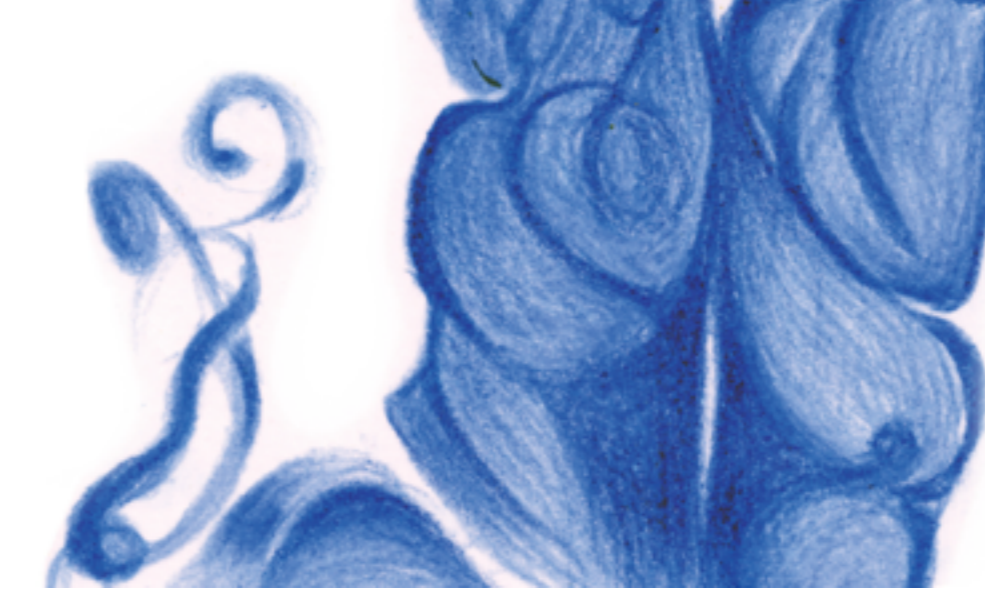
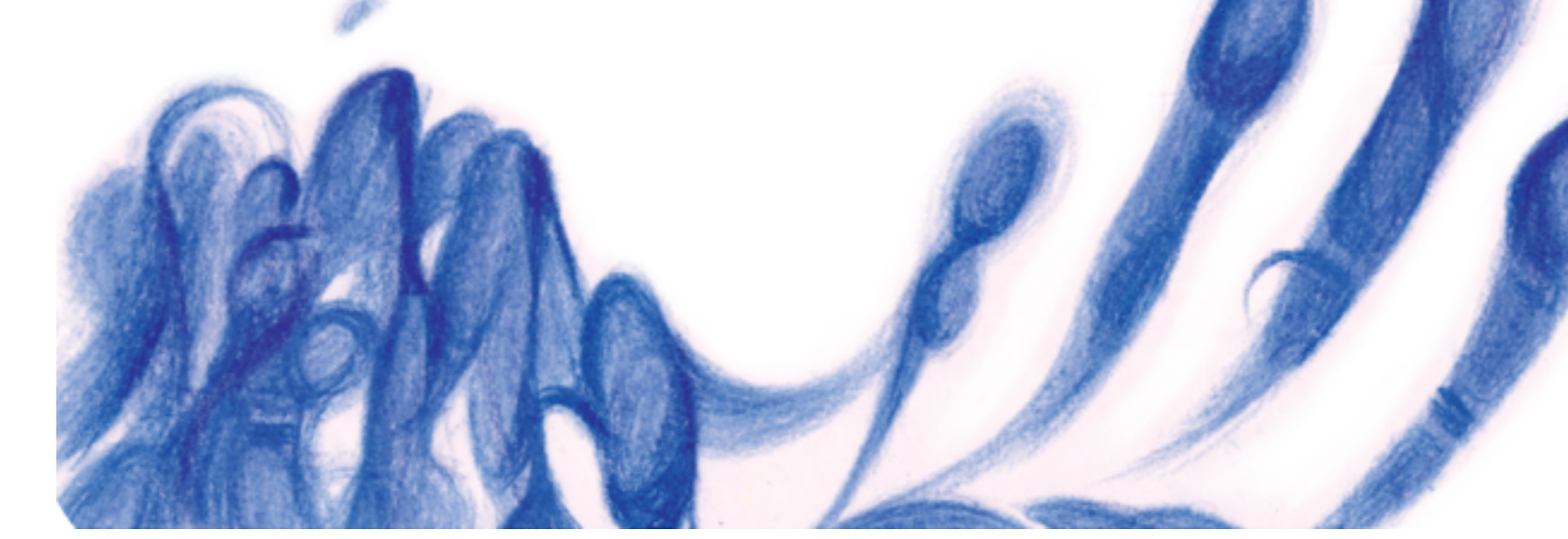
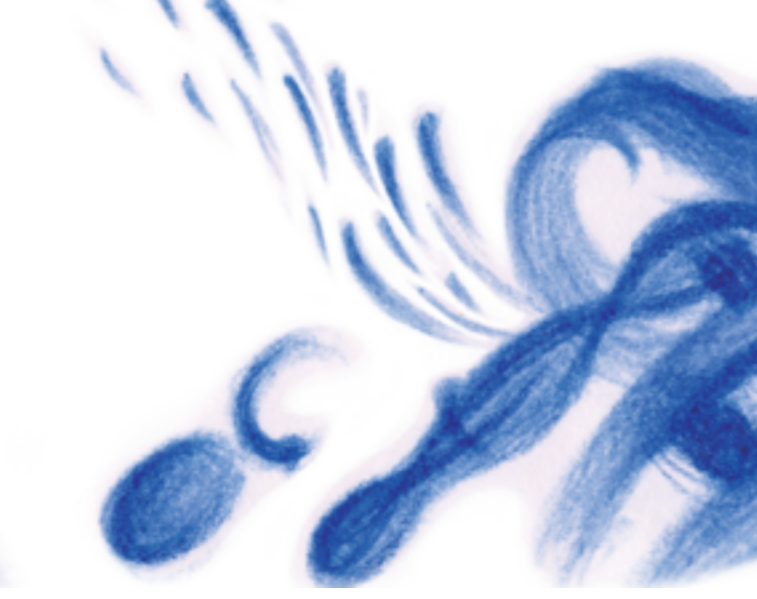
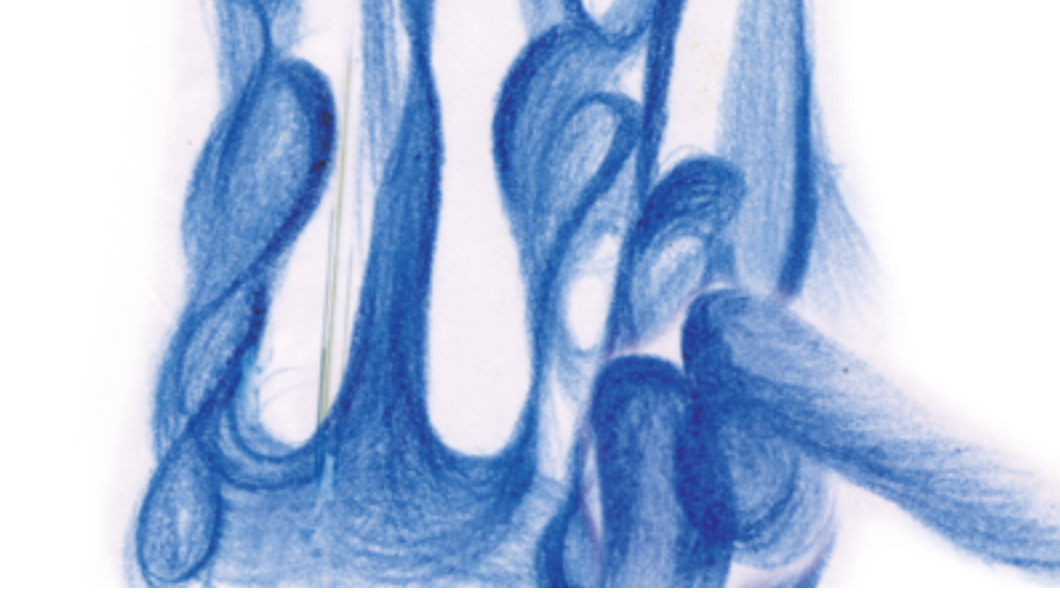
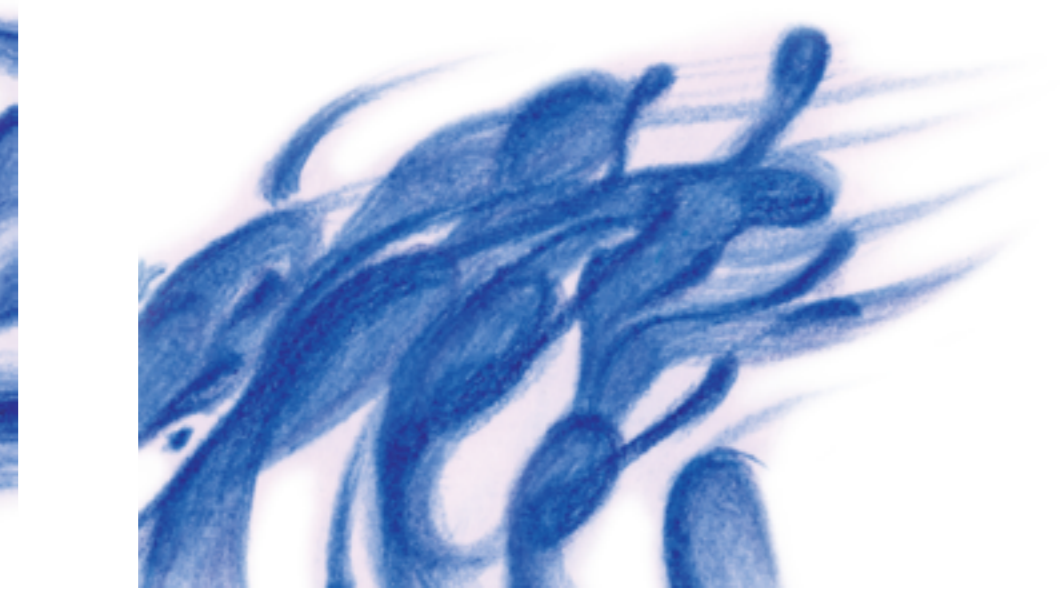
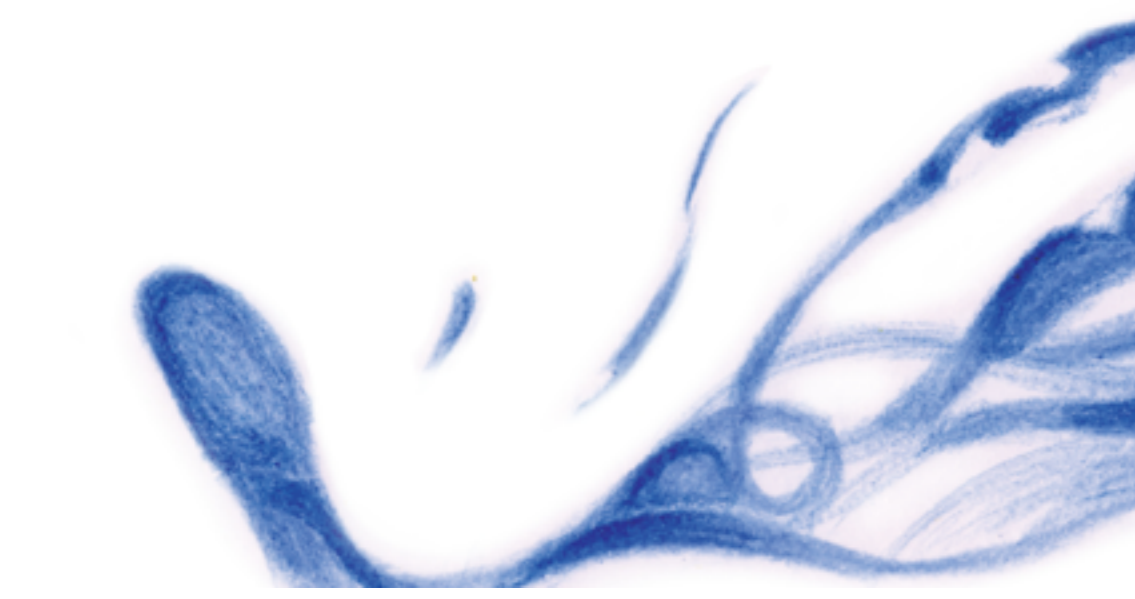

Экспликация (1)
— экспликация.

三ノノマ

